

Småvisans Förskola

Trygghet - Gemenskap - Utveckling

Likabehandlingsplan 2020-2021

Småvisans förskolas likabehandlingsplan och plan för förebyggande av diskriminering eller annan kränkande behandling, samt plan för jämställdhet

Innehåll

1. Inledning
2. Lagar som styr
3. Definitioner
4. Uppföljning av föregående plan
5. Medverkan av barn
6. **Främjande arbete**
7. **Förebyggande arbete**
8. **Åtgärdande arbete**
9. Förankring av planen
10. Utvärdering och uppföljning

(Upprättad dec 2020/ÅP)

Inledning

Denna plan är upprättad till stöd för barn, föräldrar och personal på Småvisans förskola, och ska ligga till grund för värdegrundsarbetet i förskolan.

Rätten till likabehandling är en mänsklig rättighet. Alla barn och vuxna har rätt att vara i förskolan utan att diskrimineras eller kränkas på något sätt av någon annan.

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling ska upprättas varje år. Planen ska innehålla arbetet med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, tillsammans med rutinerna för det åtgärdande arbete. Planen ska diskuteras kontinuerligt vid APT eller vid behov.

Alla som vistas i förskolan har ett ansvar för att värdegrunden följs:

Förskolerektor har ytterst ansvar för att likabehandlingsplanen upprättas, förankras, följs, utvärderas och revideras. All personal har ansvar för att arbetet utförs och är synligt i vardagen.

Föräldrar har också ett ansvar. Om både förskolan och hemmet tar klart avstånd från kränkningar har detta en positiv inverkan på barnen. Prata med barnet om mobbing. Ta kontakt med förskolan om ditt barn berättar om trakasserier. Vi måste alla hjälpas åt att skapa en förskola där alla trivs och har det bra.

Lagar som styr

Diskrimineringslagen (2008:567)

Denna lag syftar till att motverka diskriminering och att främja rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Lagen innebär att barn får ett lagligt skydd mot kränkande behandling: Skadestånd kan utdömas om inte förskolan kan påvisa att den fullgör sitt uppdrag,

Skollagen (2010:800)

Om personal i förskolan får kännedom att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är denna skyldig att anmäla detta till förskolechefen, som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att utreda omständigheterna och vidta åtgärder för att detta ska förhindras i framtiden.

Definitioner

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering – innebär att någon blir sämre behandlad på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier – innebär att någon kränker någon annans värdighet och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna ovan.

Kränkande behandling – innebär att någon kränker någon annans värdighet men kränkningen inte har något samband med diskrimineringsgrunderna. Detta kan vara:

- Fysisk (slag, knuffar)
- Verbalt (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosocialt (utfrysning, grimaser)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, foton)
- Mobbning (upprepade kränkningar med avsikt att tillfoga skada eller obehag)

Medverkan av barn, personal och föräldrar

Barn – genom samtal, enskilt och i grupp, observationer och intervjuer

Föräldrar – Genom dagliga samtal, utvecklingssamtal och föräldramöte

Personal – Genom diskussioner och reflektioner i arbetslagen utifrån observationer, intervjuer, samtal, utvecklingssamtal och dokumentation

Främjande arbete

Målsättning:

Alla barn ska känna sig trygga och trivas i förskolan samt inte bli föremål för övergrepp, diskriminering eller kränkande behandling.

Genom ett främjande arbete kan de goda värderingarna utvecklas och ett klimat med respekt, demokrati, samspel och solidaritet skapas

Insatser/Vad ska göras?

- Ha kontinuerliga samtal i arbetslaget om grundläggande värderingar som allas lika värde
- Dagligen samtala med barnen kring hur man behandlar varandra
- Göra barnintervjuer kring barnens trivsel
- Vårdnadshavarenkäter kring trivsel

- Utveckla normer tillsammans med barnen för att underlätta samvaron i barngruppen
- Vid föräldrasammankomster diskutera och lyfta normer och förhållningssätt
- Vid introduktion, inskolning och nyanställning tillhandahålla planen samt lyfta vikten av ett gott förhållningssätt
- All personal informeras regelbundet om lagen och eventuella lagändringar inom området
- All personal ska vara goda förebilder och på så sätt förankra goda värden på förskolan

Utvärdering av främjande insatser sker i samband med årlig utvärdering av verksamheten, vid behov samt vid eventuell revidering av planen.

Förebyggande arbete

All personal på förskolan är skyldig att arbeta aktivt för att förebygga, dokumentera och föreslå åtgärder för att kränkning/diskriminering ska förhindras. Det förebyggande arbete ska vara långsiktigt och omfatta både individen och gruppen.

För att på bästa sätt kunna förebygga, upptäcka och identifiera eventuell diskriminering och kränkande behandling ska följande utföras kontinuerligt.

Insatser/Vad ska göras?

- Kontinuerligt diskutera, både på barnnivå och vuxennivå, förskolans grundläggande värderingar så som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta.
- Kartläggning av barns och vårdnadshavares trivsel genom enkäter och samtal
- Kontinuerligt vistas i barngruppen där personalen visar barnen hur man umgås och respekterar varandra
- Utveckla normer tillsammans med barnen som underlättar samvaron i barngruppen
- Genom att låta barnen vara delaktiga och ha inflytande över verksamhetens utformning, visa dem förtroende, att vi lyssnar på dem och ger dem ett ansvar över vår gemensamma verksamhet
- Kontinuerlig och systematisk uppföljning, utvärdering, planering och dokumentation av förskolans verksamhet
- Hög personaltäthet ger möjlighet att vara nära barnen i deras lek i alla förskolans utrymme
- Använda olika hjälpmedel för att lyfta och bearbeta frågor kring värdegrund, samspel, konflikter, ex. rollspel, sagor, lekar, litteratur, estetiskt skapande
- Vara ett gott föredöme som vuxen i alla situationer och behandla kollegor väl

- Diskutera värdegrundsarbetet, normer och förhållningssätt med föräldrar vid möten, enskilda samtal
- Kartlägga nuläge och behov genom observationer.

Risikanalys

Kartläggning över de risker, riskområden som förskolan särskilt uppmärksammat.

	Risker/riskområden	Allvarlig risk	Annan risk	Åtgärd	Ansv.	Uppföljning
1	Utspridda lokaler som sväljer personal gör att det är svårt att vara nära alla barn vid fria val av aktiviteter		x	Planera verksamheten noggrannare, så att alla vuxna vet var de ska vara under dagen, dela upp barngrupperna i olika rum, underlättar även för vikarier	alla	juni
2	När ordinarie personal är frånvarande ökar konflikterna mellan barnen		x	Ordinarie personal placeras där behoven är störst	alla	juni
3	Vid övergångar mellan moment blir det ofta mer konflikter, barnen puttar ofta varandra		x	Inte låta alla barn göra övergångar samtidigt, ex från toalett till påklädning	alla	juni
4	När barnen är understimulerade, blir det mer konflikter		x	Öka andelen planerade aktiviteter som erbjuds, samt öka barnens inflytande över planeringen, för att de ska kännas att verksamheten	alla	juni

				är spännande och angelägen		
5	Många av barnen verkar ha en förutfattad åsikt om vad pojkar/flickor kan/får/vill göra		x	En separat handlingsplan för jämställdhet/könsroller	alla	juni

Utvärdering av förebyggande insatser sker i samband med årligt upprättande av planen samt vid eventuella revideringar av den samma.

Åtgärdande arbete

Rutiner för att *upptäcka*:

- Vara där barnen är och vara lyhörd för deras beteende
- Observera barns och vuxnas språkbruk
- Observera samtalsklimat
- Dialog med föräldrar
- Ha rutiner för hur vi arbetar med empati och kamratskap
- Pedagogisk dokumentation

Rutiner för att *utreda och åtgärda*:

- Vid akut situation, prata inom arbetslaget om den uppkomna situationen och dokumentera det
- Börja prata med berörda barn/vuxna enskilt och i grupp
- Informera och samtal med berörda föräldrar
- Vid behov upprättas handlingsplan

Att tänka på vid situation barn/ barn:

- Ställ öppna frågor, ex Hur kände du? Hur tänkte du? Kunde du ha gjort det på något annat sätt? Hur tror du att den andre kände sig?
- Barnen ska inte bara säga förlåt utan även göra förlåt, vad detta innebär är olika beroende på barnet/situationen

Att tänka på vid situation vuxen/barn:

- Om någon vuxen hör eller ser en kränkning, måste man säga ifrån

- Diskussioner mellan vuxna ska ske utan att barn är närvarande

Vid kännedom om kränkning/diskriminering ska detta anmälas till förskolerektor som utreder ärendet.

Vid dokumentation av ett ärende ska följande besvaras:

- Vad hände?
- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka åtgärder har vidtagits?
- Uppnått resultat?
- Vad ska vi tänka på om det händer igen?

Utvärdering av åtgärder sker i samband med årligt upprättande av planen samt vid eventuella revideringar av den samma.

Förankring, hur görs planen känd?

Planen ska upprättas under första delen av höstterminen varje verksamhetsår. Detta görs tillsammans i arbetslaget på förskolan under planeringsdag eller på arbetsplatsträff. Det är förskolechefens ansvar att detta genomförs. När planen är upprättad och justerad anslås den på förskolan och distribueras till huvudmannen. På höstens föräldramöte delas planen ut till alla familjer, samtidigt informerar personal om planen och förankrar den hos föräldrarna. Planen ska finnas på hemsidan. Planen förankras hos personalen genom att alla får vara med när det upprättas och utvärderas, samt att den diskuteras vid arbetslagsplaneringen samt vid APT. Värdegrundsarbetet förutsätts vara levande och föränderligt hos alla personal som arbetar på Småvisans förskola.

Under verksamhetsåret ska arbetet med planen och arbete med värdegrundsfrågor tas upp vid utvecklingssamtal samt vid uppkomna situationer där behovet finns.

Utvärdering och uppföljning

Utvärdering görs skriftligt av planens tre delmoment främjande, förebyggande och åtgärdande. Vid önskemål om revidering kan detta göras under årets arbetsplatsträffar.

Planen ska vara ett levande dokument och förändras utifrån de behov som finns på förskolan och i barngruppen. Utvärderingen ska innehålla följande:

- Beskrivning hur fjolårets plan har utvärderats
- Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan
- Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

- Förslag på hur vi går vidare inför arbetet med följande likabehandlingsplan
Årets plan ska utvärderas senast juni 2021. Ny plan upprättas i augusti 2021

Ansvarig för att årets plan utvärderas är förskolerektor.

Handlingsplan för jämställdhet

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att på ett konkret sätt beskriva arbetet med jämställdhet på förskolan. Jämställdhetsarbetet är en del av likabehandlings- och värdegrundsarbetet i förskolan.

Mål enligt läroplanen

- Enligt läroplanen ska förskolan motverka traditionella könsroller och könsroller.
- Förskolan ska även verka för att flickor och pojkar får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.
- I förskolan ska flickor och pojkar ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Arbetssätt

Enligt modell från "Jämställd förskola och skola", som baseras på observationer i skola/förskola

Område	Mål	Metod/Hur ska det göras?
Samling	Att alla barn ska ha talutrymme vid samlingen	1-3 år: vuxna styra talutrymmet.
Måltider	Att alla barn ska ta ansvar för sin egen måltid	Uppmuntra till självständighet efter ålder och mognad; ta själv, dela själv, skicka maten vidare
Hallen	Att alla barn ska kunna klä på sig själv	Uppmuntra till att klä på sig själv, lära barnen att be om hjälp

Lek inomhus	Att flickor och pojkar ska leka med varandra. Att flickor och pojkar vidgar sina möjligheter att leka. Att flickor och pojkar utforskar allt material på förskolan.	Allt material tillgängligt för alla barn Materialet ska vara varierat Vuxna deltar i större utsträckning i all lek Barnen ska inte alltid välja lek själva, dela in i lekgrupper Ped. Uppmuntra/locka till varierad lek Ta bort/nyintroducera material, så materialet blir mer spännande Uppmuntra locka till könsöverskridande lek på ett kompensatoriskt sätt ex, docklek/bilar
Lek utomhus	Att flickor och pojkar ska leka tillsammans och vidga sitt sätt att leka	Fördela populärt material rättvist, ex. cyklarna Ped. delta i alla sorters lek Leka gemensamma lekar regelbundet, ex. hundens ben, bro bro breja
Minska negativ uppmärksamhet	Att minska negativ uppmärksamhet och att markera att alla barn är lika mycket värda	Ge beröm Undvika ordet inte Ge alternativ Använda stopp-handen Förstärk det positiva beteendet
Stärka självkänslan	Att se och bekräfta barnet för deras egen person Att vidga barnets förmågor	Hälsa på varje barn Inte värdera barnets utseende När barnet vill visa kläder saker, ställ frågor eller vänd uppmärksamheten mot barnet Fokusera på barnet, inte prestationen, ex. så starka ben du har som kan springa så långt
Ge förebilder	Att ge både flickor och pojkar förebilder i sagor och sånger	Genusgranska böcker och sånger Lyft fram könsotraditionella egenskaper vid läsning
Kompetensutveckling pedagoger	Få igång diskussioner och intresse kring jämställdhet	Under en studiedag under hösten utföra kartläggningen från Skolverket "Jämställt bemötande i förskolan"

Uppföljning/utvärdering av handlingsplan

Varje område utvärderas årsvis, samtidigt som likabehandlingsplanen, enligt modellen;

- Hur gick det? (baserat på observationer och dokumentationer)
- Varför gick det som det gick?
- Hur går vi vidare?